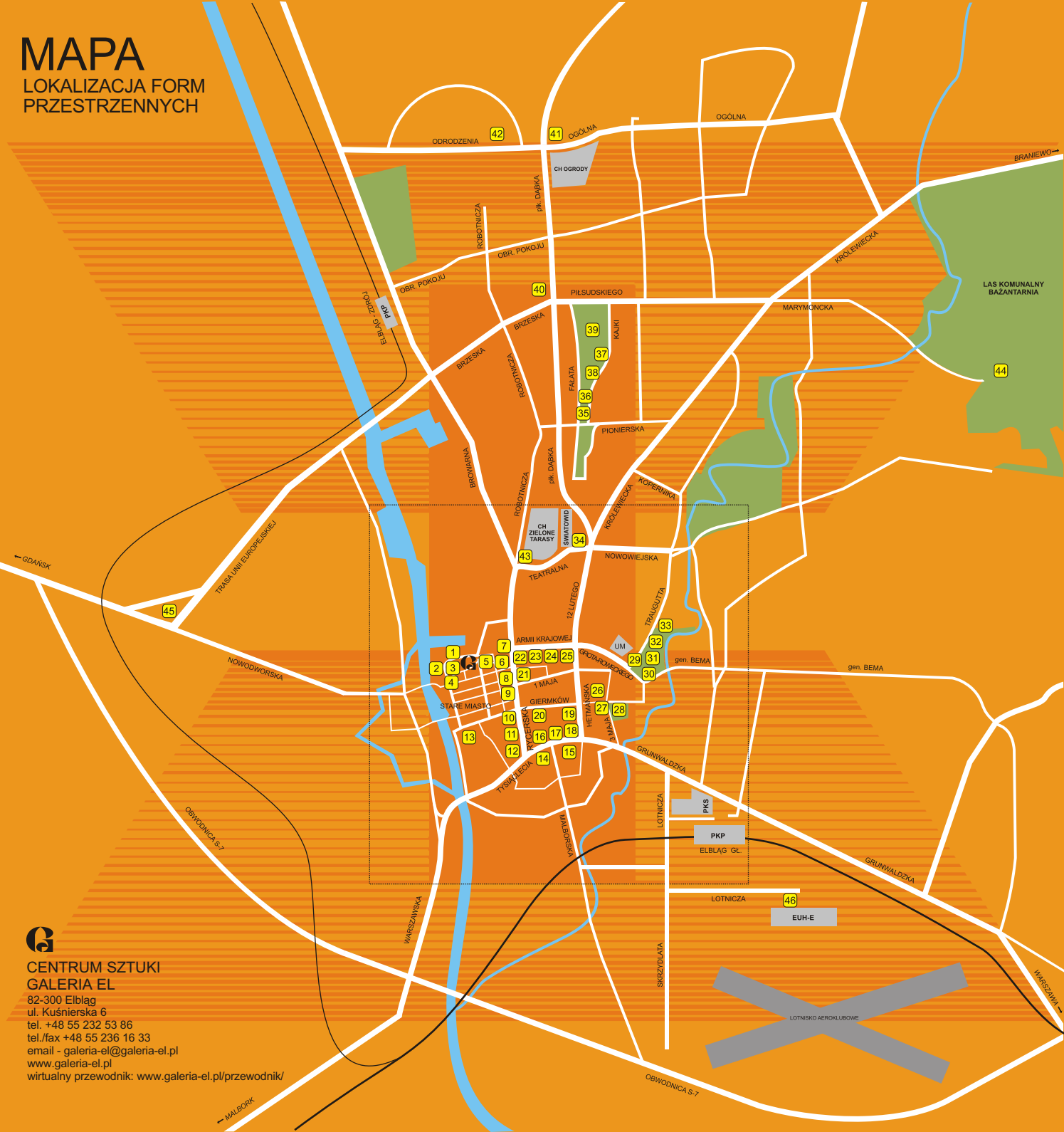

MAPA LOKALIZACJA FORM PRZESTRZENNYCH

1 JERZY KRECHOWICZ

Forma powstała podczas I Biennale Form Przestrzennych w 1965 roku. Pierwotnie ustawiona była w głębi ruin budynku dawnego klasztoru. Jest to rzeźba nietypowa poprzez połączenie przez artystę metalu z drewnem. To jedyna taka praca spośród tych, które powstały podczas I Biennale Form Przestrzennych. Bryła rzeźby zbliżona jest w swej formie do graniastosłupa prostego, tworzonego przez ramę połączonych ze sobą kątowników, zaś ściany formy tworzone są przez drewniane płyty, połączone metalowymi prętami z konstrukcją formy. Elblążanie zwykli nazywać ją „maszyną tortur” poprzez skojarzenia jakie wywołują wystające poza obręb bryły metalowe haki połączone z ramą konstrukcji.

miejsce: dziedziniec Galerii EL

6 MAGDALENA ABAKANOWICZ

Jest to wysoka, 7-metrowa kompozycja, powstała ze zwiniętego arkusza blachy, na zewnątrz którego autorka umieściła krótkie, wieloboczne w przekroju rury. Całość sugeruje skojarzenia z konarem drzewa. Forma wykonana została podczas I Biennale w 1965 roku.

miejsce: ul. Przy Bramie Targowej

EDWARD KRASIŃSKI 2

Jest to forma, która z perspektywy linii wzroku przypomina słupy latarni miejskich. Jedyne kolorystyka przypomina o funkcji artystycznej obiektu. Krasiński zaprojektował rzeźbę jako pionową, wysoką na ok. 6 m, teleskopowo zwiężającą się ku szczytowi rurę, z którą połączony jest rozerwanym okrąg. W miejscu przerwania linii okręgu, tworzące go elementy są ostro zakończone. Skierowanie wzroku na szczyt formy ukazuje rysunek rozerwanego okręgu na tle nieba. Miejsce rozerwania sugeruje uwolnienie napięcia, jakie tworzyło się pomiędzy nagromadzoną w obrębie okręgu energią a strefą nieba.

miejsce: dziedziniec Galerii EL

LECH TOMASZEWSKI 7

Rzeźba jest minimalistyczna, inspirowana geometrią powierzchni jednostronnych, wykonana z jednego arkusza grubej blachy. Forma jest wariacją na temat wstęgi Möbiusa; doświadczenie takie polega na specyficznym skręceniu wstęgi, a następnie połączeniu jej obu końców w zamknięty obwód. Forma została wykonana podczas II Biennale w 1967 roku.

miejsce: ul. Przy Bramie Targowej

3 KATARZYNA KOBRO

Replika rzeźby została wykonana w skali 5:1 w stosunku do przechowywanej w Muzeum Sztuki w Łodzi repliki oryginału rzeźby Kompozycja Przestrzenna (4) powstałej w 1929 roku (wymiary 40 x 64 x 40 cm). Jest najbardziej znaną i najczęściej reprodukowaną pracą Kobro. Replika elbląska powstała z inicjatywy Gerarda Kwiatkowskiego, który zaprojektował jej powiększenie do monumentalnych rozmiarów. Prasa relacjonująca to wydarzenie nazwała replikę „holdem pracowników elbląskiego Zamechu złożonym czołowej artystce polskiego konstrukttywizmu Katarzynie Kobro w 35. rocznicę jej śmierci”. Forma powstała w 1986 roku.

miejsce: dziedziniec Galerii EL

8 JERZY JARNUSZKIEWICZ

Forma powstała podczas I Biennale w 1965 r. Zbudowana została z równoległe umocowanych do ramy płaskich, wykonanych z doskonałej jakości stali, wygiętych lekko blach. Odpowiednie ich przycięcie tworzy z całości formy wizualnie owal, przecinany pionowymi elementami konstrukcji szkieletu. Praca ustawiona została na podstawie, którą połączono ze szkieletem dla wzmocnienia stabilności całej konstrukcji stalowymi odciągami.

miejsce: wylot ul. Kowalskiej na plac Słowiański

MAGDALENA WIĘCEK-WNUK 4

Rzeźba powstała podczas II Biennale Form Przestrzennych w 1967 roku. W pracy tej autorkę interesował problem wyodrębnienia z przestrzeni sferycznych form i skonfrontowanie ich w przestrzeni. Konstrukcja rusztowania przeciwstawiana jest podwieszonym na nim dwóm, zbliżonym do eliptycznych w planie wycinkom kuli. Ciężar rozerwanej kuli jest tu wywołony i związany na powrót ładem relacji przestrzennych pomiędzy tymi elementami

miejsce: dziedziniec Galerii EL

HENRYK STAŻEWSKI 9

Rzeźba powstała podczas I Biennale w 1965 r. Jest dokumentem badań nad reliefem w twórczości artysty. Na tle łagodnie, po łuku wznoszącej się ściany – umieszczono na podtrzymujących je prętach, asteroidalne (kwadraty o wklęsłych bokach) cienkie płytki. Tworzony przez nie układ daje wrażenie zimnego, matematycznego porządku, przy przedpłodniowym oświetleniu tworzy zaskakujące efekty światłocieniowe.

miejsce: ul. Przymurze

5 EWERTD HILGEMANN

Forma powstała podczas pleneru „What now?” w 1986 roku. Jest to sześcian, dla uformowania, którego artysta wykorzystał siły implozji. Z wnętrza bryły usunięte zostało powietrze, a próżnia tworząca się w tym miejscu zdeformowała ściany formy. Wyssanie powietrza z wnętrza formy spowodowało efekt, jaki towarzyszy zgniataniu aluminiowej puszki po piwie.

miejsce: róg ulic Klasztornej i Kuśnierskiej

11 WANDA GOŁKOWSKA

Monumentalna rzeźba, której konstrukcję wyznaczają trzy pionowo umocowane do podłoża rury. U ich szczytu, na trzech poziomach, autorka umocowała wygięte kawałki blach. Ekspresja i rytm nagromadzonych tam elementów sugerują istnienie w przestrzeni jakiejś nieuporządkowanej siły, deformującej i zakłócającej porządek wyznaczony pionowymi rytmami szkieletu. Kompozycja powstała podczas I Biennale w 1965 roku.

miejsce: ul. Rycerska

MAGDALENA WIĘCEK-WNUK 12

Monumentalna rzeźba, której konstrukcję wyznaczają trzy pionowo umocowane do podłoża rury. U ich szczytu, na trzech poziomach, autorka umocowała wygięte kawałki blach. Ekspresja i rytm nagromadzonych tam elementów sugerują istnienie w przestrzeni jakiejś nieuporządkowanej siły, deformującej i zakłócającej porządek wyznaczony pionowymi rytmami szkieletu. Kompozycja powstała podczas I Biennale w 1965 roku.

miejsce: ul. Rycerska

16 MARIAN BOGUSZ

Praca powstała podczas I Biennale Form Przestrzennych w 1965. Jest ona częścią realizacji grupowej w Alei Tysiąclecia (tworzą ją formy J. Woźniaka, K. Sosnowskiego, G. Kwiatkowskiego i A. Brunsza). Składa się z trzech, malejących, powstałych z połączenia pionowych, wąskich płyt. Temu rytmowi zstępującemu, przeciwstawione są prace Juliusza Woźniaka, przeliczonej stronie ulicy.

miejsce: północna strona ul. Tysiąclecia

miejsce: północna strona ul. Tysiąclecia

18 ARTUR BRUNSZ

Trójelementowa forma powstała podczas I Biennale Form Przestrzennych w 1965. Jest ona częścią realizacji grupowej w Alei Tysiąclecia (tworzą ją formy J. Woźniaka, K. Sosnowskiego, G. Kwiatkowskiego, M. Bogusza i A. Brunsza).

miejsce: północna strona ul. Tysiąclecia

13 JAN ERIC VISSER

Praca Holendra powstała podczas pleneru „What now?” w 1986 roku. Autor odwołuje się w niej do skojarzeń z formami organicznymi – a dokładniej z głową. Skojarzenia te, dzięki zastosowaniu przez autora dużych płaszczyzn blachy, które osłaniają szkielet konstrukcji, właściwie odczytują elblążanie nazywając rzeźbę „Głową Krzyżaka”.

miejsce: dziedziniec Biblioteki Elbląskiej

JULIUSZ WOŃIAK 14

Praca powstała podczas I Biennale Form Przestrzennych w 1965. Jest ona częścią realizacji grupowej w Alei Tysiąclecia (tworzą ją formy M. Bogusza, K. Sosnowskiego, G. Kwiatkowskiego i A. Brunsza). Kompozycja składa się z trzech form, które utworzone są przez obrzeże przesuwane w przestrzeni względem swoich płaszczyzn, sugerując w ten sposób kulistość.

miejsce: południowa strona ul. Tysiąclecia

KRYSZTYN ZIELIŃSKI 19

Realizacja powstała z połączenia w okrąg krawędzi przyciętych wzdłuż rur. Oglądana z bocznej perspektywy sprawia wrażenie niewykonanej z metalu, a z materii organicznej, np. kory drzewa. Kompozycja powstała podczas I Biennale w 1965 r.

miejsce: róg ulic Szkolnej i Giermków

15 KAJETAN SOSNOWSKI

Praca powstała w 1965. Jest ona częścią realizacji grupowej w Alei Tysiąclecia (tworzą ją formy M. Bogusza, J. Woźniaka, G. Kwiatkowskiego i A. Brunsza). Kompozycja składała się pierwotnie z trzech sześciennych elementów. Do dnia dzisiejszego zachowała się tylko największa z nich. Artysta wyznaczył w niej ramą konstrukcję sześcianu, wewnątrz zaś umieścił przycięte odpowiednio blachy, które sugerują istnienie wewnątrz kształtu kuli. Pozostałe dwie - niższe formy, stopniowo wygaszały rytm wyznaczony przez prace Woźniaka. I znów, moment zakończenia rytmu zstępującego w pracach Sosnowskiego jest momentem rozpoczęcia rytmu wstępującego, wyznaczonego przez trójelementową kompozycję Brunsza.

miejsce: południowa strona ul. Tysiąclecia

10 STANISŁAW SIKORA

Formę przestrzenną „Na morzu” tworzą trzy umocowane do podłoża, wygięte kółka rury, do których artysta umocował pionowe elementy zakończone fragmentami rur. Te wygięte lekko pod kątem elementy Sikora skonstruował z przecinającymi je sierpowymi półkieszycami, nadając tym samym rzeźbie ogromne walory dynamiczne. Forma powstała podczas I Biennale w 1965 roku.

miejsce: ul. Rycerska

**CENTRUM SZTUKI
GALERIA EL**
82-300 Elbląg
ul. Kuśnierska 6
tel. +48 55 232 53 86
tel./fax +48 55 236 16 33
email - galeria-el@galeria-el.pl
www.galeria-el.pl
wirtualny przewodnik: www.galeria-el.pl/przewodnik/

21 LECH KUNKA

Kompozycja niemal przez wszystkich mieszkańców Elbląga kojarzona jest z Żubrem. Jej konstrukcja przypomina plaster miodu, tworzony przez połączone ze sobą i ułożone fakturowo rury o zbliżonym przekroju i wielkości. Geneza tej pracy mieści się w linii rozwojowej malarstwa Kunki, który używając okrągłych form i kształtów, podejmował grę z materialną płaszczyzną płótna. Kompozycja powstała podczas I Biennale w 1965 roku.

miejsce: Plac Słowiński

MIECZYŚLAW WIŚNIEWSKI 22

Poszczególne elementy pierwotnej, autorskiej koncepcji kompozycji zostały przemieszczone, a część z nich nie zachowała się. Praca składa się z kilku modułów, które tworzone są przez umieszczone na kilku poziomach obecnie podtrzymywane przez szkielec z rur. Obecna kolorystyka – czerwone obręcze i czarne podstawy – nadana formie w 2004 r. nie jest autorska, lecz odnosi się do kolorystyki nadanej formie w latach 80 tych. W autorskim projekcie Wiśniewskiego tylko wnętrza obręczy były czerwone, zaś podstawom oraz zewnętrznym obręczy nadano pierwotnie kolor srebrny metaliczny. Forma powstała podczas I Biennale.

miejsce: Park Planty przy ul. Krótkiej

23 JETTA DONEGA

Kompozycję tworzą dwa lekko nachodzące na siebie ramiona, z których jedno, silnie wygięte nadaje rzeźbie dynamizm. Napięcie zbudowane pomiędzy tymi płaszczyznami łagodzące jest elementem wyjętym z kontekstu kojarzącego się z produkcją, tj. kołem zębatym. Element ten umieszczony został przez artystkę w połowie wysokości ramion, które „robiąc” mu miejsce zostały na tej wysokości odpowiednio wycięte. Forma powstała podczas I Biennale.

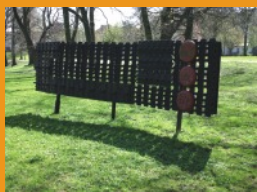
miejsce: zachodnia część parku Planty

HILARY KRZYSZTOFIAK 24

Rzeźba wykonana została z gąsienicy ciągnika, której rytm wystających zębów kontrastowany jest z trzema wykonanymi z mosiężnej blachy talerzami, umieszczonymi z prawej części kompozycji. Rzeźba przystosowana jest do oglądu frontalnego, powstała w 1965 roku.

miejsce: północna część parku Planty

25 ANDRZEJ MATUSZEWSKI

Monumentalną rzeźbę zbudowano podczas I Biennale Form Przestrzennych w 1965. Jej bryłę tworzą trzy, dynamicznie ułożone na sobie, owalne elementy. Płaszczyznę każdego z owali Matuszewski ozdobił kawałkami chromowanej blachy, w której jak w lustrze odbija się otoczenie. Kompozycja powstała podczas I Biennale Form Przestrzennych w 1965 roku.

miejsce: ul. Armii Krajowej

26 HENRYK BERLEWI

Forma wykonana podczas II Biennale w 1967 roku. Jest to kameralna forma, wykonana już po śmierci artysty, nawiązująca do jednej z jego prac. Rzeźba ma postać niewielkiego, ażurowego szkieletu o kulistej ściętych narożnikach.

miejsce: pasaż ulicy Hetmańskiej

JAN ZIEMSKI 27

Trójwymiarowa kompozycja, zrealizowana podczas I Biennale w 1965 roku. Największy z elementów rzeźby jest zbudowany z modułów, z których każdy tworzony jest przez dwie ostro zakończone, obłe stalowe płyty połączone ze sobą prostymi bokami. Na planie moduły te tworzą odwróconą literę T.

miejsce: ul. 3 Maja

28 TIHAMER GYARMATHY

Na szkielecie wykonanym z rur autor umieścił poziomo szereg wygiętych półkolistych grubych blach, tworząc rodzaj reliefu przestrzennego. Pierwotnie kolorystyka rzeźby zbliżona była do jaskrawej, rdzawej czerwieni na skutek zabiegów autora, który pokrył formę roztworem kwasu, reagującego w ten sposób z metalem. Forma wykonana została w 1965 roku.

miejsce: skwer przy ul. 3 Maja

JAN CHWAŁCZYK 29

Ta kinetyczna forma ma postać wysokiego, siedmiometrowego wiatraka, poruszanego siłą podmuchu wiatru. Istotną rolę w realizacji Chwałczyka pełniła możliwość dynamicznej zmiany układu barwnego poszczególnych ramion wiatraka, uzależniona od siły wiatru i szybkości obrotu skrzydeł. Realizacja powstała podczas I Biennale.

miejsce: wzgórze Św. Anny

30 JERZY FEDOROWICZ

Rzeźba skonstruowana została z dwóch połączonych ze sobą pod kątem prostym płyt stalowych. W górnej części płyt umieszczono okrągłe otwory, w świetle jednego z nich zamocowany został szkielec z pięcioma krążkami odpowiadającymi średnicą wielkości otworów w płytach. Stwarza to wrażenie płynnego przenikania krążków przez materię płyty. Autor w swej realizacji stara się uzmysłowić nam poszczególne fazy tego procesu. Realizacja powstała podczas I Biennale.

miejsce: Park Traugutta

31 MIŁOŚ URBÁSEK

Realizacja stworzona przez tandem czesko – słowackiej grupy artystycznej Konfrontacje – Urbásek i Ovčáček. Realizacja to dwie wertykalne kompozycje. Forma Urbáska została skonstruowana z nałożonych na siebie dwunastu elementów, przypominających nasiona buczyny. Powstała w ten sposób kompozycja przypomina realizację Constantina Brancusiego (np. „Niekończąca się kolumnę”).

miejsce: Park Traugutta

EDUARD OVČÁČEK 32

Realizacja stworzona przez tandem czesko – słowackiej grupy artystycznej Konfrontacje – Urbásek i Ovčáček. Realizacja to dwie wertykalne kompozycje. Forma Ovčáčka to wertykalna kompozycja powstała z pozostałości arkuszy blach po wyciętych profilach. Zestawienie tych, przeznaczonych w fabryce na straty i złom elementów w jedną kompozycję daje zaskakujący, zbliżony do surrealistycznego efekt.

miejsce: Park Traugutta

33 KRYSZYNA SULEWSKA-FIGIELA

Rzeźba zwana przez elblązan „Światowidem”. Jest to kompozycja, której wertykalny charakter łagodzony jest przez zastosowanie w kompozycji poziomych pasów, na które składają się elementy wykonane ze ścinków arkuszy blach. Rzeźba różni się od pozostałych powstałych podczas I Biennale swoją stylistyką utrzymaną w konwencji rzeźby parkowej.

miejsce: Park Traugutta

ZBIGNIEW GOSTOMSKI 34

Rzeźba powstała z umieszczenia w ramie dwóch przeciwstawnych względem siebie, silnie wygiętych arkuszy blachy. Rodzące się pomiędzy wygiętymi elementami napięcie zostaje pomiędzy nimi uwiecznione, a tym samym „nie rozrywa” wizualnie formy. Ładunek energii, jaki został zawarty w tej pracy jest neutralizowany przez obecność szerokiej ramy kompozycji. Forma oglądana frontalnie ujawnia zaskakujący efekt niemal jednolitej powierzchni, rozjaśnionej padającym światłem na miejscach wygięć blachy. Powierzchnię tę przelamuje wizualnie Gostomski wąskimi szczelinami pomiędzy ramą i arkuszami blachy.

miejsce: Plac Jagiellończyka

35 ZBIGNIEW DŁUBAK

Rzeźba złożona z dwóch zwięzających się ku górze arkuszy grubej blachy, ustawionych w pewnej odległości od siebie, a wygiętych ku sobie w ten sposób, by w górnej części kompozycji wizualnie nachodziły na siebie. Oglądana pod pewnym kątem forma uwidacznia ascetyczność i oszczędność kompozycji. Na wysokości 7 m. arkusze blachy wizualnie stapiają się w jedną całość i efekt, który początkowo dostrzegliśmy jako dominujący - owo rozsuniecie elementów rzeźby u podstawy, zostaje zniwelowany

miejsce: zachodnia część Parku Kajki

36 BOHDAN ZAŁĘSKI

Realizacja powstała podczas I Biennale. Tworzy ją kilkanaście zwróconych ku sobie pod różnymi kątami, sierpowato wygiętych i ostro zakończonych elementów umieszczonych bezpośrednio na podłożu.

miejsce: wschodnia część parku Kajki

ADAM MARCZYŃSKI 37

Rzeźba jest kompozycją zaopatrzoną w poruszane siłą wiatru klapki, umocowane pionowo do prostokątnych w kształcie kasetonów. Ta bardzo oszczędna realizacja zawiera możliwość zmieniania sposobów ułożenia klapek w kasetonach nawet o 180 stopni.

miejsce: wschodnia część parku Kajki

38 JAN HENDRYCH

Rzeźba pochodzi z realizacji grupowej artystów czeskich i słowackich. To dynamiczna, niewielka konstrukcja będąca rodzajem groteski; autor łącząc ze sobą dość bezradnie arkusze blach, sugeruje w niej kształty organiczne.

miejsce: południowa część parku Kajki

JERZY LANGIEWICZ 39

Jedną z największych form zrealizowanych podczas I Biennale. W tej realizacji autor posłużył się gotowymi elementami, tj. częściami system, zestawiając je w monumentalną całość. Początkowym zamysłem Langiewicza było nawiązanie do postaci Don Kiszota, który w dalszych poszukiwaniach autora został zmieniony w przedstawienie abstrakcyjne.

miejsce: północna część parku Kajki

40 ZBIGNIEW KSIĄŻKIEWICZ

Na ostateczny kształt kompozycji formy niewątpliwie wpływ wywarły zainteresowanie i doświadczenia autora w technice graficznej. Analogie z tą techniką stają się bardziej oczywiste, gdy zwrócimy uwagę na skomplikowany i bogaty rysunek metalowych elementów wypełniających oba skrzydła. Forma została ustawiona w 1967 roku, przeznaczona jest do odbioru w perspektywie frontalnej.

miejsce: róg ulic Piłsudskiego i Dąbka

41 EWERTD HILGEMANN

Forma powstała podczas pleneru „What now?” w 1986 roku. Jest to graniastop, dla uformowania, którego artysta wykorzystał siły implodji. Z wnętrza bryły usunięte zostało powietrze, a próżnia tworząca się w tym miejscu zdeformowała ściany formy. Wyciągnięcie powietrza z wnętrza formy spowodowało efekt, jaki towarzyszy zgniataaniu aluminiowej puszki po piwie.

miejsce: planowane róg ulic Jana Pawła II i Ogólnej

ANTONI STARCZEWSKI 42

Forma ma postać monumentalnej tarczy o średnicy 6 m. Poszczególne wycinki koła tworzone są przez umieszczone na promieniście rozchodzących się z centrum kompozycji elementach szkieletu, na których rytmicznie rozmieszczono wąskie blachy. Powtarzalność tych elementów tworzy swoisty rytm nadający formie jednolitość, zbliżając skojarzenia widza do wirnika turbiny w trakcie pracy lub śniącej w świetle pajęczyny.

miejsce: ul. Szarych Szeregów

43 JAN WAGNER

Realizacja była pierwotnie składową realizacją zbiorowej artystów czeskich i słowackich, zaproszonych na I Biennale w 1965 r. Kompozycja ma postać grubej płyciny z wrytym w jej płaszczyźnie owalem, do której od góry dopasowano pięć hakowatych, wygiętych ku dołowi ramion.

miejsce: róg ulic Teatralnej i Robotniczej

MACIEJ SZAŃKOWSKI 44

Realizację można odnieść do badań i eksperymentów autora w zakresie form sferycznych. W elbląskiej realizacji Szańkowski podtrzymał swoje wcześniejsze zainteresowania, przeciwstawiając dwa wygięte ku sobie arkusze blachy, umieszczone na przypominającym ławkę, wydłużonym stalowym elemencie.

miejsce: park leśny Bażantarnia

45 JULIAN BOSS-GOSŁAWSKI

Rzeźba ma kształt czwórliścia, z którego każde ze skrzydeł tworzone jest przez dwie ostro zakończone, połączone ze sobą pod kątem i skierowane lekko ku górze płaszczyzny. Z wnętrza tego czwórliścia wyrastają różnej wysokości, ostro zakończone pionowe elementy, nadające formie lekkości i podkreślające jej wertykalny charakter. Rzeźba tym samym może budzić skojarzenia z kwiatem bądź wybuchem. Rzeźba wykonana podczas I Biennale.

miejsce: Trasa Unii Europejskiej

JERZY JARNUSZKIEWICZ 46

Realizacja Jarnuszkiewicza powstała podczas II Biennale form Przestrzennych. Pierwotnie ustawiona była w pobliżu Bramy Targowej. Jest to wertykalna kompozycja szkielecowa podtrzymująca rodzaj dwustronnej lunety. Stal, z której wykonano rzeźbę była poddana procesowi galwanizacji.

miejsce: dziedziniec Elbląskiej Uczelni Humanistyczno - Ekonomicznej

	english
	guide
deutsch	polski
Reiseführer	przewodnik

Otwarta Galeria
formy przestrzenne w Elblągu